

СТРАХУВАННЯ У ТУРИСТИЧНІЙ ГАЛУЗІ

Страховання в туризмі можна розглядати, як систему фінансово-економічних відносин між страховими компаніями, суб'єктами туристичної діяльності та туристами з приводу задоволення інтересів і потреб кожного з них. Сутність страховання як економічної категорії визначається її функціями. У науковій літературі виділяють чотири основних функції страховання, зокрема: ризикову, попереджувальну, накопичувальну, контрольну.

Страхові компанії забезпечують комплексний особистий і майновий страховий захист туристів під час подорожей за кордон та в межах України. Комплексні програми страховання включають у себе обов'язкові для подорожуючих види страховання, відповідно до Закону України «Про туризм», а також інші види страховання, на вибір споживачів туристичних послуг з метою уникнення додаткових витрат і фінансових збитків у непередбачених ситуаціях під час туристичних подорожей [1].

Ринок страховання туризму є досить структурованим. Якщо оцінювати структуру ринку за ТОП-10 страховиків, що надають послуги із страховання туризму, то помітно, що за відсутності монополії та олігополії, домінують у страхованні туризму дві компанії – PZU Україна та ERV, частка інших є приблизно рівною, що відповідає класичним ознакам олігополії.

Оскільки страховання туризму в Україні тільки набуває розвитку, то причиною існування олігополії є початкова стадія існування ринку. Лінійка страхових продуктів у сфері страховання туризму для різних страхових компаній є досить схожою як за переліком страхових ризиків, так і за способами їх компенсації.

Вартість страхового продукту має тенденцію «йти за лідером». Так, компанія PZU Україна для пакету туристичного страховання за класом А (програма «стандарт») на 5 днів до країн Шенгенської зони встановила вартість у 124 грн. Подібний пакет у компанії ERV коштує 156 грн., в Альфастраховання – 172,4 грн., у компанії «Універсальна» – 186 грн, в АХА Страховання – 4,4 євро, у страховій компанії «Уніка» – 6,21 євро, у страховій компанії ІНГО Україна – 204 грн., у СК «Арсенал страховання» – 139,65 грн.

Водночас така ситуація на ринку є тимчасовою, оскільки розширення чисельності страховальників та диверсифікація страхових продуктів поступово змінюють структуру ринку, виводячи на нього нових гравців. Спостереження фахівців провідних страхових компаній показують, що впродовж останніх років зростає кількість подорожей з-поміж туристів-пенсіонерів, які переважно обирають недорогі тури по Європі. Страхові компанії оцінюють захист людей такої вікової категорії значно дорожче від звичайної.

Окрім цього, збільшується попит на додаткові види страховання, такі як: додаткове медичне страховання; страховання багажу; неможливості здійснити подорож. Ці всі фактори є взаємозалежними і в сукупності збільшують вартість туру на 2–5 %. Нормативним документом із гарантування безпеки туристів є міждержавний стандарт ГОСТ 28681.3-95 «Туристично-екскурсійне обслуговування. Вимоги до забезпечення туристів і екскурсантів» [2]. Згідно з ним, ризик для життя і здоров'я людини в туристичному обслуговуванні виникає в умовах існування трьох складових: наявності джерела ризику, дії цього джерела на небезпечному для людини рівні, схильності людини до сприйняття дії джерел небезпеки.

Туристична діяльність пов'язана з численними ризиками. Українські страховики перебувають на стадії переосмислення світових тенденцій страховання з метою покращення бізнес-клімату в туризмі. Сучасні реалії потребують удосконалення соціальних стандартів захисту населення загалом і туристів зокрема. Мінімізація ризиків можлива лише за умови налагодження активної співпраці між органами державної влади, туристичними підприємствами і страховими компаніями. Отже, питання страхового забезпечення туристичної галузі потребують комплексного і системного підходу та виходу на якісно новий рівень.

Проблем, що є наявними на українському туристичному ринку дуже багато, але існує реальна перспектива їх вирішення на майбутнє. Основний шлях, який буде ефективним, особливо в умовах світової фінансової кризи, є комплексне об'єднання страхових програм для туриста. Таким чином можна буде скоротити витрати на страхові програми і водночас зацікавити клієнтів такими пропозиціями. По-друге, звернутися до зарубіжного досвіду програм страховання туристів від впливу кліматичних змін. На жаль, така практика не проводиться жодною українською туристичною фірмою.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про туризм» від 15.09.1995 р. № 324/95 – ВР в редакції Закону України від 18.11.2003 р. № 1282.
2. ГОСТ 28681.3-95 Туристично-екскурсійне обслуговування. Вимоги до забезпечення туристів і екскурсантів.
3. Охрімченко О. О. Страховання у сфері туризму та готельного господарства: навч. посіб. / передм. В.К. Федорченка. Київ: Вища шк., 2003. 258 с.